

THÀNH TỰU NỔI BẬT TRONG CÔNG TÁC ĐỐI NGOẠI, HỘI NHẬP CỦA NGÀNH NGÂN HÀNG NĂM 2020 VÀ ĐỊNH HƯỚNG NĂM 2021

✍ TS. Tô Huy Vũ *

Năm 2020 là năm hợp tác quốc tế trong lĩnh vực ngân hàng rất hiệu quả, là năm Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) cùng Bộ Tài chính tổ chức thành công Hội nghị Bộ trưởng Tài chính và Thống đốc Ngân hàng Trung ương (NHTW) ASEAN với nhiều nội dung quan trọng, là năm đánh dấu Việt Nam trở thành thành viên chính thức của Ngân hàng thanh toán quốc tế nhờ năng lực quản trị điều hành của NHNN được nâng cao cùng với thành tựu về kinh tế - xã hội của đất nước ta đạt được trong những năm qua.

Năm 2020, bối cảnh kinh tế thế giới tiếp tục diễn biến nhanh, phức tạp, khó lường với nhiều yếu tố bất ổn: Căng thẳng thương mại leo thang giữa Mỹ và Trung Quốc, sự giảm tốc của kinh tế Trung Quốc, việc Anh rời Liên minh Châu Âu (Brexit)... Đặc biệt, đại dịch Covid-19 bùng phát, tác động sâu sắc, toàn diện và nghiêm trọng lên mọi mặt đời sống kinh tế - xã hội của hầu hết các quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam. Chưa bao giờ chính phủ, các cơ quan quản lý và NHTW các nước lại thực hiện nhiều biện pháp hỗ trợ, chưa từng có tiền lệ, quy mô lớn, hàng nghìn tỷ USD để vực dậy nền kinh tế. Theo đánh giá của Quỹ Tiền tệ quốc tế (IMF), thế giới đang chứng kiến cuộc khủng hoảng kinh tế hoàn toàn khác các cuộc khủng hoảng trước đây. Toàn cầu hóa và liên kết, hội nhập vẫn là xu thế không thể đảo ngược, song vẫn chịu nhiều thách thức vì các yếu tố nêu trên.

Trong bối cảnh đó, Việt Nam là

một trong những điểm sáng hiếm hoi của thế giới với mức tăng trưởng dương, bất chấp đà suy thoái của kinh tế toàn cầu. Tháng 10/2020, Việt Nam đón nhận tin vui khi công bố Chỉ số quyền lực châu Á năm 2020, xếp hạng Việt Nam đứng thứ 12 trong tổng số 26 quốc gia và vùng lãnh thổ được đánh giá, tăng 1,3 điểm, nằm trong nhóm quốc gia và vùng lãnh thổ có điểm số quyền lực tăng mạnh nhất năm 2020¹. Có được thành tựu đó, một phần nhờ chỉ số ảnh hưởng ngoại giao Việt Nam tăng 03 bậc so với năm ngoái, xếp vị trí thứ 9 nhờ thành công trong việc ứng phó với đại dịch; Việt Nam đã tham gia rất hiệu quả trong các diễn đàn và các sáng kiến thương mại khu vực, từ việc thúc đẩy đàm phán Hiệp định Đối tác kinh tế toàn diện khu vực (RCEP) với tư cách Chủ tịch ASEAN cho đến nỗ lực thúc đẩy Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiên bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) cùng với các quốc gia thành viên khác.

Chung tay với nỗ lực chung của cả nước, hoạt động hợp tác và hội nhập quốc tế ngành Ngân hàng

cũng đạt được những thành quả quan trọng, đánh dấu bước ngoặt trong phát triển quan hệ với đối tác và nâng tầm vị thế đối ngoại của NHNN nói riêng và Việt Nam nói chung trên trường quốc tế. Mặc dù tác động của dịch bệnh Covid-19 đã khiến cho hoạt động hợp tác quốc tế ngành Ngân hàng trong năm 2020 bị ảnh hưởng, do việc các quốc gia áp dụng lệnh phong tỏa biên giới, cấm di chuyển nhằm ngăn chặn sự lây lan của dịch bệnh. Tuy nhiên, dưới sự chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, NHNN đã chủ động triển khai quyết liệt và hiệu quả các nhiệm vụ đối ngoại được giao phó, linh hoạt điều chỉnh phương thức thực hiện nhằm đạt được các mục tiêu đã đề ra. Theo đó, tiến trình tăng cường hợp tác và hội nhập kinh tế quốc tế trong lĩnh vực ngân hàng đã có những biến đổi về chất, tiếp tục phát triển cả về quy mô cũng như chiều sâu và được nâng lên một tầm cao mới.

Năm 2020 ghi nhận việc NHNN trở thành thành viên chính thức của Ngân hàng Thanh toán quốc tế (BIS), hoàn thành tốt

* Vụ trưởng Vụ Hợp tác quốc tế, NHNN

vai trò chủ trì tiến trình hợp tác tài chính - ngân hàng ASEAN và ASEAN+3, tiếp quản vị trí Giám đốc Nhóm nước tại Ngân hàng Đầu tư cơ sở hạ tầng châu Á (AIIB) nhiệm kỳ 01/7/2020 - 30/6/2022, hoàn thiện xây dựng Chiến lược quốc gia và thành lập Ban Chỉ đạo quốc gia về tài chính toàn diện, chủ trì tổ chức thành công Hội nghị cấp cao giữa NHNN và IMF bên lề Hội nghị Thượng đỉnh ASEAN tháng 11/2020 (trực tuyến). Cùng với đó, NHNN tiếp tục thực hiện tốt vai trò đại diện của Chính phủ Việt Nam tại các tổ chức tài chính tiền tệ quốc tế IMF/WB/ADB/AIIB/IIB/IBEC, tiếp tục thực thi các biện pháp chính sách nhằm phát triển và nâng tầm quan hệ với các đối tác quốc tế, chủ động tăng cường hợp tác với các cơ quan quản lý tiền tệ và NHTW các nước, tích cực đẩy mạnh đối ngoại đa phương, hội nhập quốc tế và ngoại giao phù hợp với tình hình mới. Bên cạnh đó, NHNN cũng nỗ lực đẩy mạnh huy động các nguồn lực từ bên ngoài cho Việt Nam nhằm phục vụ phát triển kinh tế - xã hội và hỗ trợ khắc phục, hạn chế các hậu quả của đại dịch Covid-19. Kết quả của quá trình đẩy mạnh hợp tác và hội nhập quốc tế ngành Ngân hàng không chỉ góp phần tăng cường nội lực, mang lại cơ hội thu hút nguồn vốn, giúp ngành Ngân hàng trong nước tiếp cận với công nghệ mới và những thành quả của tiến trình phát triển thị trường tài chính quốc tế, mà còn góp phần cải thiện vị thế ngoại giao của Việt Nam, chuyên dịch vai trò của Việt Nam sang thể **chủ động, tích cực đóng góp có trách nhiệm vào tăng cường hợp tác toàn cầu,**

đặc biệt là phát huy tính chủ động trong công tác xây dựng cơ chế ngăn ngừa khủng hoảng và nâng cao khả năng ứng phó với các thách thức chung. Một số dấu ấn nổi bật trong năm 2020 cụ thể như sau:

1. Hội nhập quốc tế trong lĩnh vực ngân hàng ngày càng chủ động và đi vào chiều sâu

Năm 2020, hợp tác và hội nhập kinh tế quốc tế trong lĩnh vực ngân hàng được triển khai linh hoạt, thích ứng với tình hình mới, tiếp tục mở rộng về phạm vi và nâng cao về chất lượng.

Thực hiện chủ trương đối ngoại rộng mở, đi vào chiều sâu của Đảng và Chính phủ tại các Nghị quyết số 06-NQ/TW ngày 05/11/2016 của Ban Chấp hành Trung ương về thực hiện có hiệu quả tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế, giữ vững ổn định chính trị - xã hội trong bối cảnh nước ta tham gia các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới (Nghị quyết số 06-NQ/TW) và Nghị quyết số 38/NQ-CP ngày 25/4/2017 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/TW, NHNN tiếp tục mở rộng tiến trình tự do hóa dịch vụ tài chính thông qua việc tham gia đàm phán và ký kết các Hiệp định thương mại tự do (FTA) có nội dung liên quan tới lĩnh vực ngân hàng với nhiều đối tác chiến lược trong khu vực và thế giới. Tính tới nay, đã có 14 FTA được ký kết, trong đó hàm chứa nội dung về tự do hóa dịch vụ tài chính, bao gồm: CPTPP, các FTA ký kết với tư cách là thành viên ASEAN (AFTA, 6 FTA giữa ASEAN với các đối tác Trung Quốc,

Hàn Quốc, Ấn Độ, Nhật Bản, Úc và Niu Di-lân (AANZFTA), Hồng Kông, 6 FTA ký kết với tư cách là một bên độc lập (Chile, Nhật Bản, Hàn Quốc, Liên minh kinh tế Á - Âu, Cuba, EU). Việc mở rộng quan hệ với các đối tác FTA đã và đang đóng góp quan trọng đưa quan hệ hợp tác trong lĩnh vực ngân hàng, tài chính đi vào chiều sâu, tạo thế đan xen lợi ích, mở rộng thị trường, tranh thủ vốn, công nghệ, tri thức, kinh nghiệm quản lý để phát triển đa dạng và bền vững lĩnh vực ngân hàng tại Việt Nam. Đáng chú ý, trong năm 2020, NHNN đã phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành hữu quan nỗ lực hoàn thành các thủ tục để tiến tới ký kết RCEP; thúc đẩy kết thúc đàm phán FTA Việt Nam - Anh, tiếp tục đàm phán FTA song phương với Khối Thương mại tự do châu Âu (EFTA) và Israel...

Bên cạnh việc tiếp tục đẩy mạnh hội nhập ngoài nước thông qua việc đàm phán và tham gia các chương trình hợp tác kinh tế quốc tế, NHNN tiếp tục thúc đẩy hội nhập trong nước thông qua việc thực thi hiệu quả các cam kết quốc tế. Ngày 04/9/2020, Thống đốc NHNN đã ban hành Quyết định số 1575/QĐ-NHNN về Kế hoạch thực hiện FTA giữa Việt Nam và Liên minh châu Âu (EVFTA) của NHNN, tạo cơ sở để triển khai bài bản, đồng bộ và hiệu quả các nhiệm vụ của ngành Ngân hàng, góp phần tận dụng tối đa các cơ hội và hạn chế đến mức tối thiểu các thách thức của Hiệp định EVFTA trong hoạt động của các tổ chức tín dụng nói riêng và Việt Nam nói chung.

Ở quy mô khu vực, năm 2020 ghi dấu thành công quan trọng trong việc Việt Nam đàm nhận vai

trò *Chủ tịch ASEAN 2020*, trong đó, *NHNN cùng với Bộ Tài chính giữ vai trò Chủ trì tiến trình hợp tác tài chính tiền tệ ASEAN và là Đồng Chủ trì (cùng với Nhật Bản) trong tiến trình ASEAN+3*.

NHNN đã phối hợp với Bộ Tài chính đăng cai tổ chức thành công chuỗi các hoạt động trong khuôn khổ tiến trình hợp tác ngân hàng - tài chính ASEAN, nổi bật là Hội nghị Ủy ban cấp cao về Hội nhập ngân hàng ASEAN (SLC), Hội nghị Thống đốc NHTW ASEAN (ACGM) và Hội nghị Bộ trưởng Tài chính và Thống đốc NHTW ASEAN (AFMGM). Tại các Hội nghị cấp cao ACGM và AFMGM do Thống đốc NHNN chủ trì ngày 02/10/2020, nhiều sáng kiến hợp tác đã được thông qua, trong đó, sáng kiến Các nguyên tắc ngân hàng bền vững do Việt Nam đề xuất nhằm hướng tới xây dựng các nguyên tắc chung có tính bền vững cho hoạt động của các ngân hàng khu vực ASEAN đã được các Bộ trưởng Tài chính và Thống đốc NHTW ASEAN hoan nghênh, đánh giá cao. Ngoài ra, NHNN đã phối hợp với các NHTW ASEAN ký kết Bản ghi nhớ về trao đổi thông tin an ninh mạng trong lĩnh vực ngân hàng nhằm tạo cơ sở cho các hoạt động hợp tác trong lĩnh vực này. Đây là nội dung hợp tác rất thiết thực, hữu ích trong bối cảnh tội phạm sử dụng công nghệ cao tấn công vào lĩnh vực ngân hàng có xu hướng gia tăng cả về số lượng lẫn mức độ tinh vi, diễn biến phức tạp và gây ra nhiều hậu quả nghiêm trọng.

Với vai trò là Đồng Chủ trì tiến trình hợp tác ASEAN+3, NHNN đã phối hợp với các nước ASEAN+3 tiếp tục nâng cao tính sẵn sàng của Thỏa thuận Đa

phương hóa Sáng kiến Chiang Mai (CMIM). Việc Thỏa thuận CMIM sửa đổi có hiệu lực và đi vào thực thi thể hiện tính sẵn sàng, hiệu quả của cơ chế CMIM, hướng tới việc ổn định thị trường tài chính - tiền tệ trong khu vực, đồng thời là biểu tượng hợp tác bền vững giữa các NHTW, Bộ Tài chính các nước ASEAN+3 trong việc vận hành và duy trì mạng lưới an toàn tài chính khu vực. Ngoài ra, NHNN cùng phía Nhật Bản đã tích cực trao đổi với các quốc gia thành viên ASEAN+3 thông nhất nhiều văn kiện, nội dung quan trọng của Thỏa thuận CMIM trong năm 2020, cụ thể bao gồm: **Cho phép tăng hạn mức tiếp cận CMIM từ 30% lên 40%**; Cho phép đóng góp bằng đồng bản tệ trong khuôn khổ CMIM trên cơ sở tự nguyện và nhu cầu của các nước; sửa đổi lãi suất tham chiếu của CMIM; cập nhật hướng dẫn hoán đổi CMIM; triển khai thử nghiệm CMIM bằng tiền thật trong năm 2020.

Trong hội nhập kinh tế giai đoạn hậu WTO, NHNN tiếp tục hoàn thiện khuôn khổ pháp lý nhằm định hướng hoạt động của ngành Ngân hàng theo đúng lộ trình hội nhập sâu rộng trong WTO, góp phần thúc đẩy nền kinh tế phát triển bền vững. Việc tham gia chủ động và tích cực của NHNN phù hợp với đường lối chính trị, chủ trương đối ngoại trong chiến lược hội nhập kinh tế quốc tế của Việt Nam, góp phần thể hiện hình ảnh một Việt Nam sẵn sàng hội nhập, mở cửa với những cam kết chính trị mạnh mẽ trước xu thế hội nhập chung của cộng đồng tài chính quốc tế.

2. Hợp tác song phương trong lĩnh vực ngân hàng ngày càng mở rộng và đi vào thực chất hơn

Quan hệ hợp tác song phương

tiếp tục được duy trì phát triển với **04 Bản ghi nhớ đã được NHNN đàm phán để ký mới** với Cơ quan Dịch vụ Tài chính Nhật Bản, NHTW Malaysia, NHTW Indonesia, NHTW Nga về các lĩnh vực hợp tác trọng tâm phù hợp với định hướng phát triển của ngành Ngân hàng, bao gồm thanh tra, giám sát ngân hàng, thanh toán quốc tế, đào tạo nguồn nhân lực, an ninh mạng.

NHNN tiếp tục khai thác hiệu quả các cơ chế hợp tác song phương. Dấu ấn nổi bật của năm 2020 là sự kiện NHNN **đồng chủ trì tổ chức Hội nghị song phương trực tuyến với Ngân hàng Cộng hòa Dân chủ Nhân dân (NHCHDCND) Lào và Ngân hàng Quốc gia Campuchia** trong tháng 12/2020. Trong bối cảnh đại dịch Covid-19 đặt ra những thách thức chưa có tiền lệ cho kinh tế thế giới, việc các hoạt động hợp tác trong lĩnh vực ngân hàng giữa Việt Nam và Lào không bị gián đoạn đã phản ánh nỗ lực đáng ghi nhận của hai bên và việc tổ chức Hội nghị song phương lần này là thông điệp chung, rõ ràng của NHNN và NHCHDCND Lào về quyết tâm duy trì và phát triển hơn nữa quan hệ hợp tác chặt chẽ trong lĩnh vực ngân hàng, vì lợi ích chung, trên cơ sở tinh thần hữu nghị bền chặt giữa hai Đảng, Chính phủ và nhân dân hai nước.

Bên cạnh đó, NHNN tiếp tục triển khai hiệu quả chương trình hợp tác thường niên với NHCHDCND Lào, NHTW Nga, NHTW Thái Lan, NHTW Hàn Quốc và đã đạt được một số thành tựu nổi bật. Cụ thể: Với NHCHDCND Lào, NHNN đã tổ chức các tọa đàm chia sẻ kinh nghiệm trong lĩnh vực quản lý ngoại hối, kiểm toán

nội bộ, kế toán, đào tạo chuyên gia kỹ thuật cho NHCHDCND Lào, cung cấp học bổng đào tạo chương trình thạc sỹ cho 10 cán bộ NHCHDCND Lào niên học 2020 - 2022 và bước đầu thành lập Tổ tư vấn hỗ trợ tư vấn tái cơ cấu cho Ngân hàng Phát triển Nông thôn Lào. Với NHTW Thái Lan, NHNN đã phối hợp thành lập Nhóm công tác hợp tác kết nối thanh toán song phương Việt Nam - Thái Lan sử dụng mã QR cho thanh toán bán lẻ để **ngiên cứu và chuẩn bị cho việc thí điểm kết nối thanh toán song phương qua mã QR giữa Việt Nam và Thái Lan, dự kiến trong Quý I/2021**. Đây là nội dung hợp tác thiết thực, hướng tới việc giảm chi phí giao dịch thanh toán, qua đó thúc đẩy hoạt động thương mại, du lịch giữa hai nước.

Ngoài ra, với tư cách cơ quan quản lý nhà nước trong lĩnh vực tài chính ngân hàng, NHNN đã tích cực tham gia vào các diễn đàn, ủy ban hợp tác song phương của Chính phủ, tích cực chỉ đạo và phối hợp với các ngân hàng thương mại nghiên cứu, xây dựng cơ chế để tạo thuận lợi cho hoạt động thanh toán, chuyển tiền, đầu tư nhằm thúc đẩy các hoạt động thương mại đầu tư giữa Việt Nam và các nước đối tác; qua đó, góp phần phát triển quan hệ hợp tác toàn diện của Việt Nam với các đối tác song phương.

3. Vị thế, tiếng nói của NHNN nói riêng và Việt Nam nói chung tiếp tục được tăng cường và nâng cao

Năm 2020, Việt Nam vinh dự và tự hào được **đảm nhiệm cương vị Giám đốc Nhóm nước tại AIIB nhiệm kỳ 01/7/2020 - 30/6/2022**. Đây là lần đầu tiên Việt Nam được giữ vị trí cao nhất

trong cơ cấu quản trị điều hành tại một tổ chức tài chính quốc tế lớn, đó vừa là động lực, vừa là áp lực để NHNN không ngừng nỗ lực hoàn thiện và khẳng định vị thế đối ngoại của mình cũng như đóng góp trách nhiệm hơn trong vai trò thành viên sáng lập của tổ chức. Trên cương vị này, Việt Nam được tham gia trực tiếp vào việc xây dựng các văn bản chính sách, chiến lược của AIIB; đồng thời, giám sát hoạt động điều hành của Ban Lãnh đạo AIIB. Bên cạnh đó, Việt Nam thực hiện điều hành tất cả các hoạt động của Nhóm nước, bao gồm chủ trì các cuộc họp kỹ thuật, dự thảo và trình bày quan điểm của Nhóm tại các cuộc họp Ban Giám đốc, sắp xếp nhân sự Nhóm tham gia các Ủy ban chuyên môn, xây dựng kế hoạch phân bổ các vị trí điều hành Nhóm, kết nối với các Nhóm nước khác trong AIIB để tăng cường trao đổi thông tin... Điều này không những là yếu tố thuận lợi để trực tiếp bảo vệ quyền và lợi ích của Việt Nam tại AIIB và giúp ta khai thác hiệu quả nguồn lực của tổ chức này, mà còn góp phần nâng cao tiếng nói, vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế.

Trước tình hình các nguồn hỗ trợ tài chính ngày càng hạn hẹp và khó tiếp cận hơn, NHNN đã tích cực tăng cường các hoạt động hợp tác, xúc tiến gia nhập các tổ chức tài chính tiền tệ quốc tế mới nhằm bổ sung cơ chế huy động vốn bên cạnh các nguồn tài chính hiện tại, cũng như mở rộng cơ hội phát triển cho ngành Ngân hàng trong giai đoạn mới. Tiêu biểu trong công tác này phải kể đến sự tham gia tích cực trong nhiều năm liên tục của NHNN vào các nhóm, diễn đàn và tổ chức trực thuộc nhằm phát triển quan hệ với

BIS như: Gia nhập Ủy ban Irving Fisher, BIS về công tác thống kê của NHTW; Tham gia nhóm đặc trách về Hệ thống thanh toán trong phát triển tài chính toàn diện của Ủy Ban Cơ sở hạ tầng và Thị trường thanh toán (CPMI); Tăng cường hợp tác kinh doanh, quản lý tài sản với BIS... Kết quả của quá trình này là NHNN đã được BIS chính thức mời tham gia làm hội viên và NHNN đã hoàn tất việc gia nhập BIS trong tháng 10/2020. Việc tham gia BIS đánh dấu bước tiến quan trọng trong tiến trình hội nhập quốc tế của NHNN và của ngành Ngân hàng khi NHNN có cơ hội tham gia trực tiếp vào quá trình xây dựng, triển khai các chuẩn mực, nguyên tắc, tiêu chí, thông lệ hoạt động tài chính tiền tệ, ngân hàng trên thế giới; qua đó, củng cố hoạt động minh bạch, cạnh tranh, an toàn, hiệu quả của hệ thống tài chính ngân hàng trong nước,

NHNN cùng Bộ Tài chính tổ chức thành công Hội nghị Bộ trưởng Tài chính và Thống đốc NHTW ASEAN lần thứ 6 với nhiều nội dung quan trọng

hướng tới đạt trình độ phát triển của các nước trong khu vực và thế giới. Việc gia nhập BIS cũng hỗ trợ quá trình hiện đại hóa hoạt động của NHNN, nâng cao năng lực thống kê, phân tích, dự báo, xây dựng và điều hành chính sách, đặc biệt trong các mảng nghiệp vụ đặc thù của NHTW như quản lý thị trường tiền tệ, giám sát và quản lý các hệ thống thanh toán, quản lý dự trữ ngoại hối...

Năm 2020 là thời điểm mà các tổ chức tài chính - tiền tệ quốc tế xây dựng và triển khai nhiều chính sách mới, có ý nghĩa quan trọng đối với các nước thành viên như: Chiến lược Phát triển AIIB giai đoạn 2021 - 2030; Chương trình tăng vốn của IIB giai đoạn 2018 - 2022; Chiến lược phát triển IBEC giai đoạn 2021 - 2025, quy chế tiếp nhận thành viên mới vào và rút ra khỏi IBEC, sửa

đổi Hiệp định thành lập và Điều lệ IBEC; Thay đổi chính sách lãi suất LIBOR trong hoạt động của ADB, bỏ phiếu tăng vốn tại IBRD/IFC... Với vai trò là cơ quan đại diện của Chính phủ tại các tổ chức, NHNN đã chủ động nghiên cứu, đưa ra đề xuất và bày tỏ quan điểm đối với các định hướng chính sách mới của các định chế tài chính này; kịp thời báo cáo Thủ tướng Chính phủ và đề xuất các biện pháp chính sách phù hợp cho Việt Nam. Kết quả của quá trình này đã góp phần hài hòa hóa chính sách của các nhà tài trợ phù hợp với các ưu tiên trong chính sách phát triển kinh tế - xã hội của Chính phủ Việt Nam. Đồng thời, Việt Nam tiếp tục khẳng định trách nhiệm không chỉ đơn thuần là nghĩa vụ của một quốc gia thành viên, mà còn biểu hiện sự mong muốn đóng góp vào

nguồn lực của các tổ chức, qua đó hỗ trợ, giúp các tổ chức quốc tế có thêm các nguồn lực để tăng cường, đẩy mạnh hoạt động hỗ trợ, đầu tư cho các quốc gia thành viên trong đó có Việt Nam.

Với IMF, mặc dù đại dịch Covid-19 đã làm ảnh hưởng đến kế hoạch tổ chức các Đoàn công tác thường niên của IMF để đánh giá diễn biến và triển vọng kinh tế vĩ mô của Việt Nam, tuy nhiên, NHNN vẫn thực hiện tốt chức năng đầu mối tại IMF. NHNN tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Đoàn Điều IV của IMF xây dựng báo cáo đánh giá diễn biến kinh tế vĩ mô, tài chính - ngân hàng và xây dựng chính sách của Việt Nam trong thời gian qua, đưa ra triển vọng kinh tế vĩ mô, tài chính - ngân hàng trong thời gian tới và các khuyến nghị chính sách cho Chính phủ Việt Nam. Bên cạnh đó, NHNN tiếp tục trao đổi, chia sẻ thông tin với Văn phòng IMF tại Việt Nam, Văn phòng Nhóm Đông Nam Á (SEAVG); tích cực cập nhật thông tin, số liệu, tham gia các điều tra của IMF về tiếp cận tài chính, quản trị và quản lý rủi ro, chức năng tuân thủ của NHTW... Các hoạt động này đã góp phần thể hiện tính minh bạch trong hoạt động cung cấp số liệu của NHNN cho các đối tác quốc tế.

Điểm nhấn thành công nữa là sự kiện NHNN chủ trì tổ chức Hội nghị cấp cao về chủ đề “Đảm bảo tăng trưởng và tự cường trong khu vực ASEAN: Những chính sách cho một thế giới hậu Covid” (trực tuyến) bên lề Hội nghị Thượng đỉnh ASEAN vào tháng 11/2020. Hội nghị đã tạo ra một diễn đàn cho các nước thành viên trong khu vực thảo luận về định hướng chính sách giúp hỗ trợ phục hồi kinh tế, thúc

đẩy tài chính toàn diện, hội nhập ngân hàng, đẩy mạnh tài chính bền vững.

4. Hoạt động đối ngoại của NHNN đã huy động nguồn lực to lớn và quan trọng phục vụ phát triển kinh tế - xã hội

Năm 2020 chứng kiến sự bùng phát của dịch Covid-19 gây ra những tác động sâu sắc, toàn diện, lâu dài đến mọi mặt đời sống kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia và cục diện quốc tế, đặt thế giới trước cuộc khủng hoảng nghiêm trọng. Do đó, NHNN đã mau chóng tiếp cận các tổ chức tài chính và ngân hàng quốc tế huy động nguồn lực bổ sung cho các nỗ lực ứng phó của Chính phủ và nền kinh tế. Tháng 7/2020, Việt Nam đã huy động được khoản vay đầu tiên của AIIB đồng tài trợ với IFC cho Ngân hàng Thương mại cổ phần Việt Nam Thịnh Vượng (VPBank), trị giá 100 triệu USD nhằm hỗ trợ cung ứng vốn cho khu vực tư nhân, đặc biệt là các doanh nghiệp nhỏ và vừa chịu tác động của đại dịch Covid-19. Ngày 30/7/2020, NHNN đã ký tiếp nhận Dự án Hỗ trợ kỹ thuật “Ứng phó khẩn cấp đại dịch Covid-19 của Việt Nam” của WB trị giá hơn 6,2 triệu USD nhằm hỗ trợ Việt Nam tăng cường năng lực phát hiện và ứng phó đại dịch Covid-19. Bên cạnh đó, trên cơ sở đề nghị của NHNN, WB đã đồng ý kéo dài thời hạn trả nợ nhanh các khoản vay IDA thêm 01 năm, tới ngày 01/7/2021, giúp Chính phủ Việt Nam tập trung thu xếp nguồn lực để phòng chống dịch Covid-19. Ngày 22/12/2020, NHNN đã ký tiếp nhận khoản viện trợ không hoàn lại trị giá 5 triệu USD của ADB nhằm khuyến khích các ngân hàng thương mại tái cơ cấu khoản vay hoặc cấp khoản vay

mới cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa do phụ nữ làm chủ bị ảnh bởi đại dịch Covid-19.

Ngoài ra, trong bối cảnh dịch bệnh và các nền kinh tế các nước thành viên đang gánh chịu nhiều hậu quả cũng như các bất ổn, NHNN đã và đang tích cực tham gia đối thoại chính sách giữa các NHTW/Bộ Tài chính các nước thành viên cùng với các tổ chức quốc tế để tham vấn, chia sẻ những kinh nghiệm trong quá trình xây dựng chính sách tiền tệ hỗ trợ tăng trưởng ứng phó với dịch bệnh. Trên cương vị Chủ tịch ASEAN năm 2020, việc tích cực tham gia các hoạt động trên khẳng định sự ủng hộ, hợp tác của Việt Nam với các đối tác phát triển trong quá trình phòng, chống dịch Covid-19 và thúc đẩy phục hồi kinh tế. Đây cũng là dấu hiệu cho thấy, Việt Nam là thành viên chủ động, tích cực và đóng góp có trách nhiệm vào tăng cường hợp tác toàn cầu trong ứng phó với các thách thức chung.

Năm 2020, NHNN đã chủ động, tích cực huy động được đáng kể các nguồn lực hỗ trợ kỹ thuật nhằm tăng cường năng lực và thể chế cho các cơ quan của Việt Nam, trong đó ngành Ngân hàng đã huy động được các hỗ trợ kỹ thuật cho lĩnh vực tài chính toàn diện, tài chính xanh, tài chính vi mô, fintech, ngân hàng số... Thông qua các hoạt động hỗ trợ kỹ thuật, tư vấn chính sách, trao đổi kinh nghiệm với các đối tác, các quy định quản lý ngoại hối, lãi suất, trần tín dụng... đã được điều chỉnh, hoạt động thanh tra giám sát ngân hàng được cải tiến và nâng cao theo mô hình các nước tiên tiến...; qua đó, đã góp phần lành mạnh hóa hoạt động của hệ thống ngân hàng, giúp hệ thống ngân hàng thực hiện thành

công quá trình cải cách và cơ cấu lại, hướng tới dần hội nhập với ngân hàng trong khu vực và trên thế giới.

Đặc biệt, với vai trò là cơ quan chủ trì về tài chính toàn diện tại Việt Nam, NHNN đã tích cực huy động các nguồn lực hỗ trợ trong các lĩnh vực, trụ cột của tài chính toàn diện như thiết kế, xây dựng Chiến lược tài chính toàn diện quốc gia, cơ sở dữ liệu về tài chính toàn diện, xây dựng và hoàn thiện các cơ chế, chính sách, cơ sở hạ tầng trong lĩnh vực thanh toán, fintech, tài chính vi mô, giáo dục tài chính, nghiên cứu và đưa ra khuyến nghị đối với các vấn đề về tài chính nông nghiệp, thanh toán chính phủ, phát triển tài chính số... Có thể kể đến gần đây như hỗ trợ của WB trong Chương trình Hỗ trợ phát triển tài chính toàn diện - FISF, hỗ trợ của UNCDF trong Chương trình chuyển đổi tài chính toàn diện - SHIFT, hỗ trợ của ADB trong Chương trình Phát triển lĩnh vực ngân hàng - tài chính và tài chính toàn diện - FSDIP-SP1... Với sự hỗ trợ quý báu từ các nguồn lực trên, NHNN đã nỗ lực, tập trung hoàn thiện đề trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược tài chính toàn diện quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 và thành lập Ban Chỉ đạo quốc gia về tài chính toàn diện. Hiện nay, NHNN đang đầu mối xây dựng bộ máy và quy chế hoạt động của Tổ thường trực giúp việc Ban Chỉ đạo và website chính thức về tài chính toàn diện với vai trò là kênh thông tin chính thức của Ban Chỉ đạo quốc gia về tài chính toàn diện để hỗ trợ triển khai hiệu quả tài chính toàn diện nói chung và Chiến lược tài chính toàn diện quốc gia nói riêng.

Ngoài ra, trong bối cảnh Việt Nam đã tốt nghiệp nguồn vốn

ưu đãi IDA của WB và COL của ADB, NHNN cũng tích cực trao đổi, bày tỏ quan điểm của Việt Nam và vận động hai tổ chức này có các chính sách hỗ trợ Việt Nam sau chuyển đổi để giúp Việt Nam có thời gian thích nghi với các điều kiện vay vốn kém ưu đãi mới, đồng thời giúp Việt Nam vượt qua những khó khăn, thách thức từ việc không còn được tiếp cận các nguồn vốn giá rẻ từ các đối tác phát triển.

Nhìn lại năm 2020 với bao khó khăn, thách thức, chúng ta có quyền tự hào với những thành tựu mà NHNN đã đạt được và chuẩn bị thật tốt cho năm kế tiếp với tâm thế sẵn sàng, chủ động.

Dự báo, trong năm 2021, tình hình thế giới và khu vực sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp do những thay đổi chính sách thương mại của các nước, căng thẳng thương mại Mỹ - Trung leo thang, các điều kiện tài chính toàn cầu thắt chặt mạnh, các chỉ số kinh tế cơ bản diễn biến xấu... Do chưa thể dự báo chính xác dịch Covid-19 kéo dài bao lâu, quốc tế nhìn chung đánh giá triển vọng kinh tế toàn cầu rất bấp bênh, khó lường với nhiều kịch bản khác nhau. Bên cạnh đó, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư phát triển mạnh mẽ, tạo cả thuận lợi, thời cơ và khó khăn, thách thức. Mặc dù xu hướng, biểu hiện của chủ nghĩa dân tộc cực đoan, chủ nghĩa bảo hộ... đang gia tăng, song các thể chế, cơ chế hợp tác quốc tế vẫn tiếp tục phát triển, phản ánh mức độ hội nhập, liên kết của các nước.

Tại Việt Nam, các biện pháp quyết liệt của Chính phủ trong thời gian qua đã giúp ổn định kinh tế vĩ mô, duy trì đà tăng trưởng; song, nền kinh tế vẫn phải đối mặt với những thách

thức như lạm phát cao, nhập siêu lớn, tiềm ẩn nhiều rủi ro dẫn đến sự bất ổn kinh tế nói chung. Dưới tác động của việc thực thi các cam kết trong EVFTA và CPTPP, ngành dịch vụ tài chính Việt Nam cũng sẽ đứng trước nhiều cơ hội cũng như thách thức. Các Hiệp định sẽ góp phần thúc đẩy quan hệ thương mại quốc tế và đầu tư của Việt Nam với EU và các nước CPTPP cũng như với toàn cầu, qua đó tác động không nhỏ đến kinh tế vĩ mô cũng như tỷ giá và thị trường ngoại tệ.

Trong bối cảnh đó, Chính phủ Việt Nam nói chung và ngành Ngân hàng nói riêng sẽ tiếp tục phải có nhiều nỗ lực, hợp tác, chung tay cùng các đối tác khu vực và quốc tế tháo gỡ những khó khăn, thách thức, thúc đẩy phát triển toàn cầu. Do vậy, hoạt động hợp tác và hội nhập quốc tế trong năm 2021 sẽ tiếp tục được tăng cường, mở rộng và giữ vai trò là cầu nối hỗ trợ tích cực cho các công tác điều hành chính sách của NHNN. Đây sẽ là đòn bẩy góp phần giúp hệ thống ngân hàng trong nước tiếp cận các nguyên tắc, chuẩn mực cao nhất của hệ thống tài chính toàn cầu, cũng là nhân tố quan trọng giúp củng cố, tăng cường năng lực và sức cạnh tranh của hệ thống tài chính ngân hàng Việt Nam. Theo đó, trong năm 2021, NHNN sẽ tiếp tục nâng cao hiệu quả các hoạt động hợp tác và hội nhập quốc tế, thúc đẩy hợp tác song phương và đa phương trong lĩnh vực ngân hàng; tích cực tham gia đóng góp định hình các thể chế đa phương và nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. NHNN sẽ tiếp tục đẩy mạnh quan hệ, vai trò của Việt Nam nói chung và NHNN nói riêng tại các tổ chức tài chính - tiền tệ, các diễn đàn khu vực và

thế giới; trong đó, tập trung nguồn lực để thực hiện tốt vai trò, nghĩa vụ hội viên tại BIS sau khi hoàn tất gia nhập và đảm nhiệm tốt vai trò Giám đốc Nhóm nước mà Việt Nam tham gia tại AIIB. Bên cạnh đó, NHNN sẽ tiếp tục tăng cường huy động và triển khai hiệu quả các chương trình, dự án, hỗ trợ tư vấn, kỹ thuật của các đối tác quốc tế cho Việt Nam và ngành Ngân hàng phù hợp với các nhiệm vụ trọng tâm của ngành Ngân hàng năm 2021; trong đó, tập trung vào các hỗ trợ kỹ thuật liên quan đến tài chính xanh, tài chính toàn diện, tài chính cơ sở hạ tầng, ngân hàng số, kết nối thanh toán khu vực - là các ưu tiên hàng đầu trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Bài viết xin được khép lại bằng một câu danh ngôn mà tác giả rất tâm đắc: *“The more generous we are, the more joyous we become. The more cooperative we are, the more valuable we become. The more enthusiastic we are, the more productive we become. The more serving we are, the more prosperous we become”* (Tạm dịch: **“Chúng ta càng hào phóng, chúng ta càng vui vẻ. Chúng ta càng hợp tác, chúng ta càng có giá trị. Chúng ta càng nhiệt tình, chúng ta càng có năng suất. Chúng ta càng sẵn lòng phụng sự, chúng ta càng thịnh vượng”**). Theo đó, năm 2021, sẽ là một năm mà tiến trình hợp tác và hội nhập quốc tế ngành Ngân hàng tiếp tục kế thừa và phát huy ngọn lửa nhiệt huyết cháy bỏng, đóng góp lâu dài và quan trọng vào thịnh vượng chung của Việt Nam cũng như các nước trong khu vực và thế giới. ■

¹ Theo xếp hạng của Viện Nghiên cứu Lowy (Úc).